

Spis treści

Lektury obowiązujące na maturze	3
Arkusz 1 klasa 1	5
Odpowiedzi Arkusz 1	21
Arkusz 2 klasa 1	23
Odpowiedzi Arkusz 2	37
Arkusz 3 klasa 1	39
Odpowiedzi Arkusz 3	54
Arkusz 1 klasa 2	56
Odpowiedzi Arkusz 1	73
Arkusz 2 klasa 2	75
Odpowiedzi Arkusz 2	93
Arkusz 3 klasa 2	96
Odpowiedzi Arkusz 3	112
Arkusz 1 klasa 3	114
Odpowiedzi Arkusz 1	132
Arkusz 2 klasa 3	134
Odpowiedzi Arkusz 2	151
Arkusz 3 klasa 3	153
Odpowiedzi Arkusz 3	170
Arkusz 1 klasa 4	172
Odpowiedzi Arkusz 1	188
Arkusz 2 klasa 4	191
Odpowiedzi Arkusz 2	207
Arkusz 3 klasa 4	209
Odpowiedzi Arkusz 3	224
Kryteria oceniania notatki syntetyzującej:	226
Kryteria oceniania wypracowania	228

Część 1. Test Język polski w użyciu

Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj **tylko na podstawie tekstów** i tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Tekst 1

Małgorzata Mierzyńska

Ani my kokoszki, ani wy koguty

Kokoszka, która przejmując funkcje przywódcze w stadzie, przestaje nieść jajka. Tak twierdzi w jednym ze swoich programów reportażyista celebryta i całkiem serio objaśnia także, że kura, która jest dobrą matką, lubi siedzieć w kurniku. Żeby ją do tego dodatkowo zachęcić, wystarczy posadzić pod korcem¹. Ponieważ przez szczeliny w wiklinie niewiele widzi, nie korci jej, by kurnik opuścić. Zdaniem celebryty w świecie ludzi dzieje się podobnie, czyli – w domyśle – kobiety, które zostają liderkami, nie rodzą dzieci, a kobiety ciekawe świata i aktywne poza domem nie są dobrymi matkami. (...)

Ipsos z marca br. Dowiadujemy się z nich, że niemal co drugi mężczyzna w Polsce uważa, iż promocja równości kobiet zaszła u nas tak daleko, że obecnie dyskryminuje się mężczyzn. To nie żart. Połowa mężczyzn w naszym kraju czuje się dyskryminowana, a co druga pytana osoba – bez względu na płć – uważa, że w kwestii wspierania równości płci za dużo oczekuje się od mężczyzn. To nie koniec ciekawostek: z badania Ipsos wynika jednocześnie, że respondenci i respondentki wcale nie są ślepi na systemowe nierówności. Bez wahania wskazują, że kobiety są w Polsce gorzej traktowane niemal we wszystkich sferach życia przez rząd, policję, szkoły i uniwersytety, ochronę zdrowia i w miejscach pracy.

A więc kolejna narodowa schiza? Dowód na triumf patriarchatu? A może po prostu przejaw rodzącej się nowej polaryzacji społecznej i spektakularnej porażki dotychczasowych polityk równościowych? Może warto poważnie zastanowić się, dlaczego choć niemal powszechnie dostrzegamy, że kobiety w Polsce wciąż mają ostro pod górkę, nie przekłada się to na poparcie dla równości płci, a wręcz przeciwnie?

Zjawisko ujawnione w badaniach Ipsosu od jakiegoś czasu pobrzmiewa także w moich rozmowach z liderkami: mężczyźni zaczynają czuć się pomijani. Gdy w firmach rodzą się inicjatywy skierowane do kobiet – mentoringu, coachingu, networkingu – mężczyźni coraz odważniej zaczynają zgłaszać pretensje, że to wykluczające, że oni chcieliby takich działań skierowanych do mężczyzn. Jakby nie zdawali sobie sprawy, że od wieków żyjemy w systemie, w którym tylko oni korzystali z tych wspomagaczy i właśnie dlatego teraz musimy prowadzić działania zmierzające do wyrównania szans kobiet. Wcale nie dlatego, że biznes jakoś szczególnie ukochał kobiety.

Nie chcę po raz kolejny przytaczać twardych argumentów wskazujących na to, że dyskryminacja kobiet wciąż trzyma się mocno. Dlaczego? Bo w zjawisku, o którym

piszę, wcale nie chodzi o merytorykę, tylko o emocje i lęk rosnącej części mężczyzn przed zmianą. Czy myślą tak jedynie wyznawcy „filozofii” kurnika? Niekoniecznie.

Świadczy o tym chociażby Kongres Mężczyzn, który odbył się w kwietniu w Krakowie. Jego postulaty – równości emerytalnej i jednakowego obowiązku obronnego, równości w dostępie do edukacji i w wymiarze sprawiedliwości oraz zrównania praw ojców i matek – dowodzą, że coś jednak jest na rzeczy. Błędem byłoby to przeoczyć, zżymając się jedynie na seksistowskie parabole patriarchalnych celebrytów albo na mężczyzn, którzy nie zdają sobie sprawy ze swojego uprzywilejowania.

Jeśli więc celem biznesu i rządu naprawdę jest wyrównanie szans i scalenie społeczeństwa, to warto się tym męskim obawom i lękom przyjrzeć, zanim przerodzą się we frustrację i urosną do niebezpiecznych rozmiarów albo doprowadzą do kolejnej społecznej polaryzacji. Tym razem na linii kobiety – mężczyźni.

Forbeswoman 3/2024

1 korzec - pierwotnie naczynie do przechowywania zboża, także kosz z wikliny.

Tekst 2

Nierówność płci a kwestia władzy

Artykuł Sekretarza Generalnego ONZ Antonio Guterresa

Brak równości płci jest przytłaczającą niesprawiedliwością i największym wyzwaniem w zakresie praw człowieka. Równość płci to klucz do rozwiązania najtrudniejszych problemów naszego wieku. Kobiety na całym świecie są w gorszej sytuacji niż mężczyźni, a sytuacja kobiet z mniejszości, starszych, niepełnosprawnych oraz migrantek jest jeszcze gorsza.

W ostatnich dekadach prawa kobiet znacznie się poprawiły, od zniesienia dyskryminujących przepisów po większą liczbę dziewcząt w szkołach. Niemniej, obecnie mamy do czynienia z regresją. W niektórych krajach zanika prawo chroniące przed gwałtem i przemocą domową, w innych wprowadzana jest polityka karząca kobiety poprzez surowe przepisy prawne lub przymusową reprodukcję. Prawa seksualne i reprodukcyjne kobiet są zagrożone.

Nierówność płci jest kwestią władzy. Setki lat dyskryminacji i patriarchy stworzyły przepaść między płciami, co widać w gospodarkach, polityce i korporacjach. Kobiety są wykluczane z najwyższych stanowisk w rządach, firmach i ceremoniach wręczania nagród. Liderki spotykają się z prześladowaniami, groźbami i nadużyciami w Internecie i poza nim. Różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn są związane z kwestią władzy.

Dane używane do podejmowania decyzji, od planowania urbanistycznego po testowanie leków, często opierają się na "domyślnym mężczyźnie". Kobiety są rutynowo oceniane na podstawie wyglądu, spotykają się z mitami i tabu dotyczącymi biologii ich ciała, a także codziennym seksizmem i protekcjonalizmem.

Nierówność płci ma ogromny wpływ na społeczeństwo i stanowi barierę w rozwiązywaniu wielu wyzwań i zagrożeń. Kobiety zarabiają 77 centów na dolara

Opracowanie to jest własnością zdajdobrze.pl i sprzedawane jest jedynie w sklepie www.uczdobrze.pl

Rozprowadzanie, sprzedawanie i kupowanie produktu w innych miejscach narusza prawa autorskie i jest karane

zarobionego przez mężczyzn, a według Światowego Forum Ekonomicznego zajmie 257 lat, aby zniwelować tę lukę. Kobiety i dziewczęta codziennie wykonują około 12 miliardów godzin bezpłatnej pracy opiekuńczej, co jest pomijane w badaniach ekonomicznych.

Brak równowagi płci na uniwersytetach, w nowych firmach i ośrodkach technologicznych jest niepokojący, ponieważ te instytucje kształtują przyszłość społeczeństw i gospodarek. Utrwalanie dominacji mężczyzn w tych obszarach jest nieakceptowalne.

Przemoc wobec kobiet, represje wobec ludności cywilnej i konflikty zbrojne są ze sobą powiązane. To, jak społeczeństwo traktuje kobiety, odzwierciedla, jak będzie traktowało innych. W pokojowych społeczeństwach wiele kobiet znajduje się w niebezpieczeństwie we własnych domach.

Przepaść między płciami istnieje także w odpowiedzi na kryzys klimatyczny. Inicjatywy dotyczące redukcji i recyklingu są głównie kierowane do kobiet, podczas gdy mężczyźni pokładają wiarę w niesprawdzone technologie. Ekonomistki i parlamentarzystki częściej wspierają politykę pro-środowiskową niż mężczyźni.

Reprezentacja polityczna świadczy o luce w równości płci i władzy. W parlamentach na całym świecie jest więcej mężczyzn niż kobiet – na trzech mężczyzn przypada jedna kobieta. Kobietom przypadają głównie dziedziny jak innowacyjność, zdrowie i edukacja. Rządy redefiniujące sukces gospodarczy, aby uwzględnić dobrobyt i zrównoważony rozwój, są kierowane przez kobiety.(...)

Równość płci jest kluczem do rozwiązania problemów stworzonych przez człowieka. XXI wiek musi być wiekiem równości kobiet i mężczyzn we wszystkich aspektach życia, od negocjacji pokojowych po zarządy firm i szkoły. Nadszedł czas, aby przestać zmieniać kobiety i zacząć zmieniać systemy, które uniemożliwiają im osiągnięcie pełnego potencjału.

Antonio Guterres 2020-03-04

Zadanie 1 (0-1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do obu tekstów. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	W obu tekstach znajdziemy zwroty i wyrażenia o charakterze potocznym.	P	F
2.	Oba teksty wiążą nierówność płci z patriachatem.	P	F

Zadanie 2 (0-1)

Na podstawie tekstu 1 objaśnij tytuł artykułu Małgorzaty Mierzyńskiej:

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3 (0-1)

Dlaczego, zdaniem Antonio Guterresa mamy do czynienia z regresją związaną z prawami kobiet?

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4 (0-2)

Małgorzata Mierzyńska zwraca uwagę, że „mężczyźni zaczynają czuć się pomijani”, z czego to wynika i czy takie samo spojrzenie ma Sekretarz Generalny ONZ?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- C. idei pośrednictwa,
- D. teocentrycznego pojmowania świata,
- E. uznania Maryi za bardziej godnej ich prośb niż inni święci.

Zadanie 13 (0-1)

Zapoznaj się z definicją terminu *groteska*:

Groteska

Kategoria estetyczna realizująca się w utworach plastycznych, muzycznych, filmowych, teatralnych i literackich, które wyróżniają się szeregiem współdziałających właściwości:

- 1) fantastyką, upodobaniem do form osobliwych, ekscentrycznych, przerażających, monstrualnych, wyolbrzymionych i zdeformowanych (stąd związek groteski z brzydotą i karykaturą);
- 2) absurdalnością wynikłą z braku jednolitego systemu zasad rządzących światem przedstawionym i z równoczesnego wprowadzenia rozmaitych, często sprzecznych porządków motywacyjnych, np. baśniowego i naturalistycznego, mitologicznego i satyrycznego, psychologicznego i religijnego itd., w rezultacie czego świat groteskowy nie poddaje się logicznej interpretacji;
- 3) niejednorodnością nastroju, przemieszaniem pierwiastków komizmu i tragizmu, błazenady z motywami rozpacz i przerażenia, demoniczności z trywialnością, satyryczności z bezinteresownym estetyzmem;
- 4) w grotesce literackiej: niejednorodnością stylową, ostentacyjnie demonstrowaną inwencją słowną, łączeniem skłóconych wzorców stylowych, mieszaniem mowy wykwintnej z wulgarną, kontrastowaniem sposobu wysłowienia z sytuacją wypowiedzi itp.

W literaturze groteska jest zjawiskiem występującym w różnych formach gatunkowych i rodzajowych, stosunkowo najczęściej w epice i dramacie.

Słownik terminów literackich, pod red. Janusza Sławińskiego.

Na podstawie definicji i znajomości *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* odpowiedz na czym polega groteskowość w tym utworze.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14 (0-1)

Zapoznaj się z fragmentem pieśni Jana Kochanowskiego:

Jan Kochanowski Pieśń IX (II)

Nie porzucaj nadzieje,
 Jakoć sie kolwiek dzieje:
 Bo nie już słońce ostatnie zachodzi,
 A po złej chwili piękny dzień przychodzi.

Patrzaj teraz na lasy,
 Jako prze zimne czasy
 Wszystkę swą krasę drzewa utraciły,
 A śniegi pola wysoko przykryły.

Po chwili wiosna przyjdzie,
 Ten śnieg z nienagła zéjdzie
 A ziemia, skoro słońce jej zagrzeje,
 W rozliczne barwy znowu się odzieje.

Nic wiecznego na świecie:
 Radość się z troską plecie,
 A kiedy jedna weźmie moc nawiętszą,
 W ten czas masz ujrzeć odmianę naprędszą.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do powyższego utworu. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Utwór nawiązuje do filozofii stoickiej.	P	F
2.	Podmiot liryczny mówi o przemijaniu, zatem utwór ma charakter pesymistyczny.	P	F

Zadanie 15 (0-2)

Zapoznaj się z fragmentem *Trenu XI* Jana Kochanowskiego:

«**Fraszka** cnota», powiedział Brutus porażony.
Fraszka, kto się przypatrzy, **fraszka** z każdej strony.
 Kogo kiedy pobożność jego ratowała?
 Kogo dobroć przypadku złego uchowała?
 Nieznajomy wróg jakiś miesza ludzkie rzeczy,
 Nie mając ani dobrych, ani złych na pieczy.
 (...)
 wolnelektury.pl

Wyjaśnij, w jakim kontekście użyto słowa „fraszka” i czemu ma służyć powtórzenie tego wyrazu.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16 (0-1)**Zapoznaj się z utworem Stanisława Barańczaka:**

Słodki lek prawdziwości, smak, co skróci z nami
 przejście, ten stromy szlak, pionową drogę
 z nagłego krzyku tuż po urodzeniu
 w dół; jeszcze nieprzytomny
 białą kropli z piersi,
 nagim potopem
 światła,
 smak
 i
 znak
 świata;
 jakim powrotem
 – wielokrotny, pierwszy,
 twój – jeszcze się przypomni
 na dnie, po życiu już, po urojeniu
 trzeźwiej bezstronny: smak ponownie trochę
 słodki, lecz bardziej gorzki, jak to z truciznami

S. Barańczak, Południe [w:] *Widokówka z tego świata i inne rymy z lat 1986–1988*, Paryż 1988.

Na czym polega koncept w wierszu?

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17 (0-2)**Zapoznaj się z plakatem do przedstawienia *Makbet*:**

Plakat z przedstawienia teatralnego

Na plakacie za pomocą różnych elementów graficznych przedstawiono interpretację utworu Wiliama Szekspira. Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście dramatu *Makbet*.

.....

.....

.....

.....

.....

Część 2. Test historycznoliteracki

Wykonaj zadania. Odpowiadaj tylko własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Zadanie 7 (0-1)

Na podstawie mitu o Prometeuszu, oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Prometeusz symbolizuje walkę z bogami w imię szczęścia ludzkości.	P	F
2.	Prometeusz poświęcił się dla swego brata Epimeteusza.	P	F

Zadanie 8 (0-1)

Zapoznaj się z fragmentem *Antygony* Sofoklesa

I bez twej groźby, którą straszy zakaz.
Tyle że dla mnie śmierć, nawet przedwczesna,
To raczej zysk niż strata. Bo kto zaznał
Tak wielu nieszczęść jak ja, nie chce umrzeć?
Tak więc śmierć nie jest dla mnie rzeczą straszną;
O wiele gorszą byłoby zostawić
Niepochowane zwłoki mego brata.
[Sofokles, *Antygona*, przełożył Antoni Libera]

Na podstawie powyższego fragmentu lub/i całej tragedii rozstrzygnij, jakich wartości broni Antygona w konflikcie z Kreonem?

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9 (0-2)

Zapoznaj się z fragmentem *Listu do Pizonów* Horacego.

Gdyby nam malarz chciał ludzką głowę na końskim osadzić
karku i upstrzyć różnymi piórami, tak zewsząd zebrane
członki spajając, ażeby śliczna u góry niewiasta
szpetnie u dołu się czarnym ryby ogonem kończyła,
czyż moglibyście, ten obraz widząc, od śmiechu się wstrzymać?
Wierzcie, Pizony! Do tego nader podobnym obrazem
będzie to dzieło, którego będą się marne pomysły,
jak sny chorych, tak tworzyć, żadna iż postać mieć własnej

Na podstawie powyższego utworu i znajomości epoki baroku zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Tragizm człowieka przedstawionego w literaturze i sztuce baroku ma źródła w:

- A. zwątpieniu w siłę wewnętrzną.
- B. poczuciu znikomości i marności.
- C. doświadczaniu niezawinionego cierpienia.
- D. walce z Bogiem, która skazana jest na klęskę.
- E. walce z szatanem, światem i ciałem, dążącym do zgubienia ludzkiej duszy.

Zadanie 15 (0-2)

Zapoznaj się z treścią bajki Ignacego Krasickiego:

Ignacy Krasicki, *Malarze*

Dwaj portretów malarze słyńeli przed laty:
 Piotr dobry, a ubogi, Jan zły, a bogaty.
 Piotr malował wybornie, a głód go uciskał,
 Jan mało i źle robił, więcej jednak zyskał.
 Dlaczegoż los tak różny mieli ci malarze?
 Piotr malował podobne, Jan piękniejsze twarze.

I skróconą definicją paraboli:

Parabola w literaturze to forma przypowieści, która prócz sensu dosłownego ma także sens ukryty i której celem jest przekazanie konkretnej nauki.

Na podstawie definicji paraboli i przytoczonego utworu rozstrzygnij, czy *Malarzy* Ignacego Krasickiego nazwać możemy parabolą.

.....

.....

.....

Zadanie 16 (0-1)

Na podstawie znajomości ballady *Romantyczność* Adama Mickiewicza wybierz postawy i poglądy, które reprezentuje narrator.

- A. przeświadczenie, że świat można poznać zmysłami i rozumem
- B. przekonanie, że uczucia i wiara są ważniejsze od rozumu
- C. patrzenie na świat oczyma duszy
- D. wiara w autorytet nauki i wiedzy książkowej

- E. przekonanie, że sposobu patrzenia na świat trzeba uczyć się od prostego ludu
- F. walka z ciemnotą i zabobonami, ośmieszanie wiary w gusła

Zadanie 17 (0-1)

Na podstawie znajomości *Dziadów III* wyjaśnij, na czym polegał prometejski bunt Konrada w *Wielkiej Improwizacji*.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 18 (0-2)

Zapoznaj się z plakatem do przedstawienia *Zbrodnia i Kara* według powieści Fiodora Dostojewskiego.

Na plakacie za pomocą różnych elementów graficznych przedstawiono interpretację utworu Fiodora Dostojewskiego. Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście utworu *Zbrodnia i kara*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

